

GRAMATIKA HIGH NOTE 2

Present Simple and Present Continuous

Prítomný čas jednoduchý (Present Simple)

Prítomný čas jednoduchý používame, ak hovoríme o:

- stavoch a stálych skutočnostiach:

*Maria **likes** swimming. / Maria rada pláva.*

- pravidelných činnostiach:

*We often **visit** my aunt. / Často navštevujeme moju tetu.*

Kladné vety (Affirmative)		Záporné vety (Negative)		
I/You/We/They	work.	I/You/We/They	don't (do not)	work.
He/She/It	works.	He/She/It	doesn't (does not)	

Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Krátke odpovede (Short answers)	
Do	I/you/we/they work?	Yes, I/you/we/they do.	No, I/you/we/they don't.
Does	he/she/it	Yes, he/she/it does.	No, he/she/it doesn't.

Otázky doplnňovacie (Wh- questions)			
What	do	I/you/we/they	like?
	does	he/she/it	

Pravopisné pravidlá – 3. osoba jednotného čísla

- všeobecné pravidlo: infinitív + -s, napr. *enjoy – enjoys*
- slovesá zakončené na spoluhlásku + -y: y + -ies, napr. *study – studies*
- slovesá *do* a *go* rovnako ako slovesá zakončené na -ss, -x, -ch, -sh: + -es, napr. *do – does, go – goes, wash – washes*
- *have: has*

Obvyklé príslovkové určenia času používané vo vetách s prítomným časom jednoduchým:

- **always** (vždy)
- **regularly** (pravidelne)
- **usually** (obvykle)
- **often** (často)
- **sometimes** (niekedy)
- **never** (nikdy)

- **every day/week/month** (každý deň/týždeň/mesiac)

Prítomný čas priebehový (Present Continuous)

Prítomný čas priebehový používame, ak hovoríme o deji, ktorý práve prebieha:

It's raining again. / Zase prší.

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)	
I	am		I	'm not (am not)
You/We/They	are	playing.	You/We/They	aren't (are not)
He/She/It	is		He/She/It	isn't (is not)
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)	
Am	I		Yes, I am. No, I'm not.	
Are	you/we/they	playing?	Yes, you/we/they are. No, you/we/they aren't.	
Is	he/she/it		Yes, he/she/it is. No, he/she/it isn't.	
Otázky doplňovacie (Wh- questions)				
Where	am I	going?		
	is he/she/it			
	are you/we/they			

Pravopisné pravidlá – prídavné prídavné

- všeobecné pravidlo: infinitív + *-ing*, napr. *walk – walking*
- slovesá zakončené na spoluhlásku + *-e*: *e + -ing*, napr. *write – writing*
- u jednoslabičných slov zakončených na jednu samohlásku + jednu spoluhlásku: koncová spoluhláska sa pred *-ing* zdvojuje, napr. *run – running*

Obvyklé príslovkové určenia času používané vo vetách s prítomným časom priebehovým:

- **at the moment** (práve teraz / v tomto okamihu)
- **now** (teraz)
- **today** (dnes)
- **this morning/afternoon** (dnes ráno/popoludní)
- **this year** (tento rok)
- **these days** (v týchto dňoch)
- **at present** (v súčasnosti)

State and action verbs

Dynamické slovesá (action verbs) ako do, work a play popisujú činnosti a môžu byť použité s obidvoma typmi časov – jednoduchým (napr. prítomným jednoduchým) aj priebehovým (napr. prítomným priebehovým):

*I often **listen** to classical music. / Často počúvam vážnu hudbu. I'm **listening** to Mozart now. / Teraz počúvam Mozarta.*

Stavové slovesá (state verbs) sa zväčša používajú v časoch jednoduchých, aj keď nimi chceme vyjadriť niečo, čo práve prebieha:

***Do you understand me?** / Rozumieš mi?*

***Does she want** to go to the music festival? / Chce ísť na ten hudobný festival?*

Medzi stavové slovesá patria:

- slovesá, ktoré popisujú postoje, pocity, emócie, preferencie apod., napr. *hate, like, love, prefer*
- slovesá, ktoré popisujú duševné a myšlienkové pochody, napr. *believe, know, need, remember, think, understand, want*
- slovesá zmyslového vnímania, napr. *feel, hear, see*.

Niektoré stavové slovesá môžu byť použité v priebehovom čase, ale dochádza v nich ku zmene významu (napr. *think, have, look*):

***Do I look good** in this dress? / Vyzerám v týchto šatách dobre? What **are you looking** at? / Na čo sa pozeráš?*

Past Simple

Minulý čas jednoduchý (past simple) používame, ak hovoríme o dejoch, ktoré začali a tiež skončili v minulosti. Často hovoríme, kedy dej prebehol:

*John and I **were** at the same school. / John a ja sme boli v rovnakej škole. My dad **went** to a concert yesterday. / Môj otec išiel včera na koncert.*

Minulý čas slovesa *be*

Kladné vety (Affirmative)		Záporné vety (Negative)	
I/He/She/It	was at home.	I/He/She/It	wasn't (was not) at home
You/We/They	were	You/We/They	weren't (were not)
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Krátké odpovede (Short answers)	
Was	I/he/she/it at home?	Yes, I/he/she/it was. No, I/he/she/it wasn't.	
Were	you/we/they	Yes, you/we/they were. No, you/we/they weren't.	
Otázky doplňovacie (Wh- questions)			
Why	was were	I/he/she/it you/we/they	at home?

Minulý čas ostatných slovies

Kladné vety (Affirmative)		Záporné vety (Negative)	
I/You/He/She/It/ We/They	played.	I/You/He/She/ It/We/They	didn't (did not) play.
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Krátké odpovede (Short answers)	
Did	I/you/he/she/it/ we/they play?	Yes, I/you/he/she/it/we/they did. No, I/you/he/she/it/we/they didn't.	
Otázky doplňovacie (Wh- questions)			
What	did	I/you/he/she/it/ we/they	play?

Pravopisné pravidlá – minulý čas jednoduchý

Pravidelné slovesá (regular verbs)

- všeobecné pravidlo: infinitív + *-ed*, napr. *help – helped*
- slovesá zakončené na *-e*: + *-d*, napr. *love – loved*
- slovesá zakončené na spoluhlásku + *-y*: *y* + *-ied*, napr. *try – tried*
- jednoslabičné slovesá zakončené samohláskou a spoluhláskou: zdvojená spoluhláska + *-ed*, napr. *stop – stopped*

Nepravidelné slovesá (irregular verbs)

Obvyklé príslovkové určenia času používané vo vetách s minulým časom jednoduchým:

- **yesterday** (včera)
- **yesterday morning/afternoon/evening** (včera ráno/popoludní/večer)
- **last week/month/year** (minulý týždeň/mesiac/rok)
- **two days/weeks/months/years ago** (pred dvoma dňami/týždňami/mesiacmi/ rokmi)
- **in May / in 2012** (v máji / v roku 2012)

Used to

Väzbu **used to** používame pre vyjadrenie dejov a stavov, ktoré boli v minulosti bežné, časté a obvyklé, ale v súčasnosti sa už nedejú:

*I **used to play** tennis a lot. / Veľa som hrávala tenis. (=Teraz ho už nehrám; buď vôbec, alebo ho hrávam len zriedka.)*

*He **didn't use to be** so unkind. / Nebýval taký nezdvorilý. (=Teraz je iný, zmenil sa.)*

Ak hovoríme o ojedinelom deji, alebo deji, ktorý prebiehal zriedka a nepravidelne, používame čas minulý jednoduchý, avšak nikdy **used to**.

*In high school we **went** to the mountains two or three times. / Počas strednej školy sme boli dvakrát alebo trikrát na horách.*

Kladné vety (Affirmative)		Záporné vety (Negative)	
I/You/He/She/It/ We/They	used to swim.	I/You/He/She/It/ We/They	didn't use (did not use) to swim.
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Krátke odpovede (Short answers)	
Did	I/you/he/she/it /we/they use to swim?	Yes, I/you/he/she/it/we/they did. No, I/you/he/she/it/we/they didn't.	
Otázky doplňovacie (Wh- questions)		Podmetové otázky (Subject questions)	
Where did	I/you/he/she/it /we/they use to swim?	Who	used to swim?

Past Continuous and Past Simple

Minulý čas priebehový (past continuous) používame v úvode nejakého deja, rozprávania, alebo popisu hlavného deja rozprávania:

*At 7 a.m. Doug **was having** breakfast. He **was sitting** at the table and he **was drinking** his coffee. / O siedmej ráno Doug raňajkoval. Sedel za stolom a pil kávu.*

Ďalej tento čas používame, ak hovoríme o deji, ktorého priebeh bol prerušený iným kratším dejom.
 (=Pre kratšie deje prebiehajúce počas dlhšieho deja používame čas minulý jednoduchý.)

*When he **was finishing** his breakfast, Meg **came** into the kitchen. / Keď dojedal raňajky, Meg prišla do kuchyne.*

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)		
I/He/She/It	was	watching TV.	I/He/She/It	wasn't (was not)	watching TV.
You/We/They	were		You/We/They	weren't (were not)	
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)		
Was	I/he/she/it	watching TV?	Yes, I/he/she/it was. No, I/he/she/it wasn't.		
Were	you/we/they		Yes, you/we/they were. No, you/we/they weren't.		
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Podmetové otázky (Subject questions)		
What	was	I/he/she/it watching?	Who	was	watching TV?
	were	you/we/they			

Defining relative clauses

V určujúcich vzťažných vetách (defining relative clauses), ktoré oznamujú zásadné informácie o osobe, veci alebo mieste, používame nasledujúce vzťažné zámena:

- **who** a **that**, ak odkazujeme na osoby:

*This is the teacher **who/that** teaches my class. / To je učiteľ, ktorý učí moju triedu.*

- **which** a **that**, ak odkazujeme na veci:

*Is this the laptop **which/that** you ordered? / Je to ten laptop, ktorý si si objednal?*

- **where**, ak hovoríme o miestach:

*We're going to visit the school **where** my mum taught for twenty years. / Chystáme sa navštíviť školu, kde moja maminka učila dvadsať rokov.*

Vzťažné zámená (relative pronouns) *who*, *which* a *that* obvykle stoja za podstatným menom, ku ktorému sa vzťahujú. Tieto zámená môžeme vynechať, keď po nich nasleduje osobné zámeno alebo podstatné meno.

Comparison of adjectives

Predprítomný čas (present perfect) používame, ak hovoríme o udalostiach, ktoré začali a skončili v minulosti, ale nevieme presne kedy, alebo to nie je dôležité.

Podstatná je však ich súvislosť s prítomnosťou.

*I **have read** many biographies and autobiographies. / Prečítal som veľa životopisov a autobiografií.*

Obvyklé časové výrazy používané vo vetách s predprítomným časom:

- **ever** (niekedy) – v otázkach:

*Have you **ever** been to an art gallery? / Už si bol niekedy v galérii?*

- **never** (nikdy) – v záporných vetách:

*My grandparents have **never** left England. / Moji prarodičia nikdy neopustili Anglicko.*

- **since then** (od tej doby):

*She won The X Factor in 2006. **Since then** she has sold millions of albums. / V roku 2006 vyhrala X Factor. Od tej doby predala milión albumov.*

- **already** (už) a **just** (práve) – hlavne v kladných oznamovacích vetách:

*I have **already** seen this film. / Už som ten film videl. They have **just** left. / Práve odišli.*

- **yet** (už / ešte nie) – v záporných vetách, otázkach a vždy na konci vety:

*I haven't seen her **yet**. / Ešte som ju nevidel.*

*Has she written any songs **yet**? / Už napísala nejaké pesničky?*

Keď chceme vyjadriť, kedy sa nejaký dej odohral, použijeme minulý čas jednoduchý. Rovnako ho používame v otázkach s opytovacím zámenom *when*.

*She **won** a Grammy in 2009. / V roku 2009 vyhrala cenu Grammy. **When did** you **see** Blur play live? / Kedy ste videli Blur hrať naživo?*

Quantifiers

Ak hovoríme o nejakom množstve niečoho, používame nasledujúce výrazy vyjadrujúce počet (quantifiers):

Počítateľné podstatné mená (Countable nouns)	Nepočítateľné podstatné mená (Uncountable nouns)
How many? / Koľko? <i>How many friends have you got?</i> <i>Koľko máš priateľov?</i>	How much? / Koľko? <i>How much money have you got?</i> <i>Koľko máš peňazí?</i>
(very) few / (veľmi) málo <i>I've got (very) few friends.</i> <i>Mám (veľmi) málo priateľov.</i>	(very) little / (veľmi) málo <i>I've got (very) little money.</i> <i>Mám (veľmi) málo peňazí.</i>
a few / niekoľko, pár <i>I've got a few friends.</i> <i>Mám niekoľko/pár priateľov.</i>	a little / trochu <i>I've got a little money.</i> <i>Mám trochu peňazí.</i>
some / nejaké <i>I've got some friends.</i> <i>Mám nejakých priateľov.</i>	<i>I've got some money.</i> <i>Mám nejaké peniaze.</i>
many / veľa, mnoho <i>Have you got many friends?</i> <i>Máš veľa priateľov?</i> <i>I haven't got many friends.</i> <i>Nemám mnoho priateľov.</i>	much / veľa <i>Have you got much money?</i> <i>Máš veľa peňazí?</i> <i>I haven't got much money.</i> <i>Nemám veľa peňazí.</i>
too many / príliš veľa, priveľa <i>I've got a lot of/lots of friends.</i> <i>Mám veľa priateľov.</i>	<i>I've got a lot of/lots of money.</i> <i>Mám veľa peňazí.</i>
too many / príliš veľa <i>I've got too many friends.</i> <i>Mám príliš veľa priateľov.</i>	too much / príliš veľa, priveľa <i>I've got too much money.</i> <i>Mám príliš veľa peňazí.</i>
any / nejaké <i>Have you got any friends?</i> <i>Máš nejakých priateľov?</i>	<i>Have you got any money?</i> <i>Máš nejaké peniaze?</i>
any / žiadne <i>I haven't got any friends.</i> <i>Nemám žiadnych priateľov.</i>	<i>I haven't got any money.</i> <i>Nemám žiadne peniaze.</i>

Articles with singular countable nouns

Neurčitý člen *a/an* (indefinite article)

Člen neurčitý *a/an* používame s podstatnými menami v jednotnom čísle v prípade, že:

- hovoríme o niečom po prvýkrát:

*There's **a café** and **a pub** on this street. / V tejto ulici je kaviareň a krčma.*

- hovoríme o niečom, čo je príkladom/vzorom určitej kategórie

*My dad is **a great cook**. / Môj otec je skvelý kuchár.*

Určitý člen *the* (definite article)

Člen určitý **the** používame s jednotným a množným číslom a nepočítateľnými podstatnými menami v prípade, že hovoríme o:

- niečom už skôr spomenutom / opakovane:

*There's a café and a pub on this street. Let's go to **the** café. /*

V tejto ulici je kaviareň a krčma. Poďme do (tej) kaviarne.

- niečom jedinečnom, unikátnom, pokiaľ existuje len jedna možnosť:

***The sun** is shining. / Slnko svieti.*

Modal verbs

Ak chceme vyjadriť povinnosť (obligation) alebo nutnosť, používame:

- **must**, hlavne ak hovoríme o niečom, čo sami považujeme za nutné: *I **must** talk to her right now. / Musím sa s ňou teraz hneď porozprávať. (=Považujem to za nutné.)*
- **have to**, hlavne ak hovoríme o niečom, čo je nevyhnutné kvôli nejakému pravidlu alebo nariadeniu:

*My brother **has to** wear a suit to work. / Môj brat musí nosiť v práci oblek. (=Také sú pravidlá.)*

- **need to**:

*Neil often **needs to** do overtime. / Neil musí často pracovať nadčas.*

Ak chceme povedať, že niečo povinné alebo nutné nie je, používame:

- **don't have to**:

*A teacher **doesn't have to** do physical work. / Učiteľ nemusí pracovať manuálne.*

- **don't need to / needn't**:

*You **needn't** come to the office. You can work from home. / Nemusíte chodiť do kancelárie. Môžete pracovať doma.*

*You **don't need to** write the essay again. / Nemusíš tu esej písať znova.*

Pre vyjadrenie toho, čo je dovolené (permission), používame **can**:

*Journalists **can** work flexible hours. / Novinári môžu mať pohyblivú pracovnú dobu.*

Ak hovoríme o niečom, čo nie je dovolené, používame:

- **can't**:

*I **can't** leave the office during office hours. / Počas úradných hodín nemôžem opustiť kanceláriu.*

- **mustn't:**

You **mustn't** check your private email at work. / V práci sa nesmiete venovať svojim súkromným emailom.

- Akonáhle potrebujeme dať alebo sa spýtať na radu, použijeme *shoud/shouldn't*:

You **should** study more. / Mal/a by si viac študovať.

You **shouldn't** drink so much coffee. / Nemal/a by si piť toľko kávy.

Should I ask for help? / Mám požiadať o pomoc?

Future arrangements and intentions

- Prítomný čas prítomný (present continuous) používame pre deje v budúcnosti, ktoré už máme dopredu naplánované alebo dohodnuté:

I can't go shopping tomorrow at five. I'm **playing** tennis with Joy. /

Nemôžem ísť zajtra o 5 –tej nakupovať. Hráme s Joy tennis. (=Už sme sa na tom s Joy dohodli)

- Ak hovoríme o zámeroch alebo plánoch, použijeme väzbu **be going to + infinitív**

Are you going to invite your aunt to the party? / Chystáš sa pozvať svoju tetu na oslavu?

Future predictions: going to and will

Väzbu **be going to + infinitív** používame na vyjadrenie

- úmyslov a plánov:

My dad **is going to buy** a new car. / Môj otec sa chystá kúpiť nové auto.

- toho, čo predpokladáme/odhadujeme, že sa stane, a to na základe toho, čo je nám známe alebo sa práve deje:

Look at the sky. It's **going to rain**. / Pozri sa na nebo. Vyzerá to, že bude pršať. / Zrejme bude pršať.

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)		
I	am		I	'm not (am not)	
You/We/They	are	going to fall.	You/We/They	aren't (are not)	going to fall.
He/She/It	is		He/She/It	isn't (is not)	
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)		
Am	I		Yes, I am. No, I'm not.		
Are	you/we/they	going to fall?	Yes, you/we/they are. No, you/we/they aren't.		
Is	he/she/it		Yes, he/she/it is. No, he/she/it isn't.		
Otázky doplňovacie (Wh- questions)					
Where	am is are	I he/she/it you/we/they	going to fall?		

Väzbu **will + infinitív** (infinitív významového slovesa bez to) používame pre predpoveď (prediction) niečoho, čo sa v budúcnosti stane, na základe našich predchádzajúcich skúseností alebo intuície:

*I think people **will travel** to Mars. / Myslím, že ľudia budú cestovať na Mars.*

Ak chceme vyjadriť, že sa niečo v budúcnosti nestane, používame **I don't think + will**:

*I **don't think** cars **will fly**. / Nemyslím, že autá budú lietať.*

Zápornú myšlienku je tiež možné vyjadriť pomocou **will not / won't**: *I **won't go** there.*

/ Nepôjdem tam.

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)		
I/You/He/She/It/We/They	will	travel.	I/You/ He/She/ It/We/They	won't (will not)	travel.
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)		
Will	I/you/he/she/it/we/they	travel?	Yes, I/you/he/she/it/we/they will. No, I/you/he/she/it/we/they won't.		
Otázky doplňovacie (Wh- questions)					
Where	will	I/you/he/she/it/ we/they	travel?		

Present Perfect (1)

Predprítomný čas (present perfect) používame, ak hovoríme o dejoch, ktoré skončili v minulosti, avšak nevieme (alebo nie je podstatné), kedy sa presne stali:

*My friend **has bought** a new bag. / Môj priateľ/Moja priateľka si kúpil/a novú tašku.*

***Have** you ever **been** camping alone? / Kempoval si niekedy sám?*

Predprítomný čas tvoríme pomocou pomocného slovesa **have/has** a prídavia minulého významového slovesa.

Kladné vety (Affirmative)		Záporné vety (Negative)	
I/You/We/They	've (have)	I/You/We/They	haven't (have not)
He/She/It	's (has)	He/She/It	hasn't (has not)
	finished.		finished
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Krátke odpovede (Short answers)	
Have	I/you/we/they finished?	Yes, I/you/we/they have. No, I/you/we/they haven't.	
Has	he/she/it	Yes, he/she/it has. No, he/she/it hasn't.	
Otázky doplňovacie (Wh- questions)			
What	have/has	I/you/we/they/he/she/it	done?

Pravopisné pravidlá – prídavie minulé

Pravidelné slovesá (regular verbs)

Pre pravopis prídavia minulé u pravidelných slovies platia rovnaké pravidlá ako pre tvary času minulé jednoduchého.

Nepriavidelná slovesá (irregular verbs)

Zoznam nepriavidelných slovies a ich tvarov nájdete v časti Word Store na strane 23. Prídavie minulé je uvedené v treťom stĺpci.

Obvyklé časové výrazy používané vo vetách s predprítomným časom:

- **ever** (niekedy) – v otázkach:

*Have you **ever** been to an art gallery? / Už si bol niekedy v galérii?*

- **never** (nikdy) – v záporných vetách:

*My grandparents have **never** left England. / Moji prarodičia nikdy neopustili Anglicko.*

- **since then** (od tej doby):

*She won The X Factor in 2006. **Since then** she has sold millions of albums. / V roku 2006 vyhrala X Factor. Od tej doby predala milión albumov.*

- **already** (už) a **just** (práve) – hlavne v kladných oznamovacích vetách:

*I have **already** seen this film. / Už som ten film videl. They have **just** left. / Práve odišli.*

- **yet** (už / ešte nie) – v záporných vetách, otázkach a vždy na konci vety:

*I haven't seen her **yet**. / Ešte som ju nevidel.*

*Has she written any songs **yet**? / Už napísala nejaké pesničky?*

Keď chceme vyjadriť, kedy sa nejaký dej odohral, použijeme minulý čas jednoduchý. Rovnako ho používame v otázkach s opytovacím zámenom *when*.

*She **won** a Grammy in 2009. / V roku 2009 vyhrala cenu Grammy. When **did** you **see** Blur play live? / Kedy ste videli Blur hrať naživo?*

Present Perfect (2)

Predprítomný čas (present perfect) používame, ak hovoríme o stavoch a dejoch, ktoré začali v minulosti a stále trvajú. Pre tieto situácie často používame výrazy **for** a **since**.

- **Since** označuje okamih alebo časové obdobie, keď dej začal:

***since** 2000/Monday/last summer/my birthday /*

od roku 2000/pondelka/minulého leta/mojich narodenín

- **For** sa vzťahuje k časovému úseku medzi minulosťou a prítomnosťou (a vyjadruje, ako dlho už daná situácia trvá):

***for** five minutes/two weeks/a long time/ages / už päť minút/dva týždne/dlho/celú večnosť*

*My parents **have had** this house **since** 1990. / Moji rodičia majú tento dom už od roku 1990.*

*I **have known** Carol **for** ten years. / Poznám Carol už desať rokov.*

***How long** have you lived in this house? / Ako dlho už v tomto dome bývate?*

Verb pattern: the infinitive and the -ing form

Ak nasledujú dve slovesá po sebe, používame pri neskorších slovách dopredu určené tvary a väzby.

- Po slovesách *aim, arrange, attempt, can't afford, decide, expect, hope, intend, manage, offer, plan, refuse, remember, seem, tend, try, want* nasleduje **infinitiv s to**: *They **decided not to work** with the sports psychologist. / Rozhodli sa, že **nebudú spolupracovať** so športovým psychológom.*

- Po slovesách *advise, allow, encourage, force, remind, teach, urge, warn* nasleduje

predmet + infinitiv s to:

She taught me to believe in myself. / Naučila ma veriť si.

- Po slovesách *avoid, can't help, can't stand, don't mind, enjoy, fancy, finish, imagine, keep, miss, stop, waste time* nasleduje **tvar slovesa s -ing:**

Just imagine winning the competition! / Len si predstav, vyhrať tak tú súťaž!

- Po modálnych slovesách *can, could, might, should* nasleduje **infinitiv bez to:** *You should answer his question right now. / Mal by si na jeho otázku hneď odpovedať.*

- Po slovesách *make a let* nasleduje **predmet + infinitiv bez to:**

They let me visit the stadium. / Nechali ma navštíviť ten štadión.

The first conditional

Podmienkové vety 1. typu (first conditional) používame, ak hovoríme o možných dôsledkoch nejakého deja. Tieto podmienkové vety sa vzťahujú k budúcnosti:

If I tell them the truth, they won't believe me. / Keď im poviem pravdu, nebudú mi veriť.

Vo vedľajšej vete so spojkou **if** vyjadrujeme podmienku deja a použijeme prítomný čas jednoduchý. Pre popis dôsledku deja použijeme v hlavnej vete budúci čas, spravidla **will/won't**.

Ak je veta vedľajšia so spojkou **if** na začiatku súvetia, je oddelená čiarkou.

If + prítomný čas jednoduchý
(podmienka)

If he works hard,
Ak bude usilovne pracovať,

will/won't + infinitiv
(dôsledok)

He will pass his exams
Zloží skúšky,

will/won't + infinitiv
(dôsledok)

he will pass his exams.
zloží skúšky.

If + prítomný čas jednoduchý
(podmienka)

if he works hard.
ak bude usilovne pracovať.

Past Perfect

Predminulý čas (past perfect) používame, ak hovoríme o udalosti, ktorá sa odohrala v minulosti ešte pred nejakou inou udalosťou. Dej vyjadrený pomocou predminulého času predchádzal deju vyjadrenému minulým časom jednoduchým:

When the police caught the thief, he **had** already **stolen** five computers. / Keď polícia zlodēja chytila, ukradol už päť počítačov. (Ku krádežiam došlo ešte predtým, než polícia zlodēja chytila.)

Všimnite si, ako použitie predminulého času môže zmeniť význam viet:

The children **went** to sleep when we came. / Deti išli spať, keď sme prišli. (=Najskôr sme prišli, a potom išli deti spať.)

The children **had gone** to sleep when we came. / Deti už išli spať, kým sme prišli. (=Keď sme prišli, deti už spali.)

Často používame s predminulým časom predložku **by**, napr.

by the age of six, by the time I was six, by 1978:

By the time I was six, I had learnt to read. / Naučil som sa čítať, ešte pred mojím šiestym rokom.

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)		
I/You/He/She/It /We/They	had watched	TV.	I/You/He/She/It /We/They	hadn't (had not)	watched TV.
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)		
Had	I/you/he/she/it /we/ they	watched TV?	Yes, I/you/he/she/it/we/they had. No, I/you/he/she/it/we/they hadn't.		
Otázky doplnovacie (Wh- questions)			Otázky podmenné (Subject questions)		
What had	I/you/he/she/it /we/ they	watched TV?	Who	had	watched TV?

Reported Speech

Ak chceme informovať o niečom, čo povedal niekto iný, môžeme použiť buď priamu reč (Direct Speech), alebo reč nepriamu (Reported Speech).

Pomocou priamej reči oznamujeme, čo doslova hovoriaci povedal, opakujeme jeho vlastné slová bez zmien:

'Your son draws very well.' → They said, 'Your son draws very well.'

„Váš syn veľmi dobre kreslí.“ → Povedali: „Váš syn veľmi dobre kreslí.“

Nepriama reč – vety oznamovacie

Pri nepriamej reči tlmočíme slová hovoriaceho pomocou slovík ako napr. *add* (dodať), *claim* (prehlásiť), *point out* (poukázať, zmieniť), *reply* (odpovedať), *say* (povedať), *suggest* (navrhnuť), *tell* (povedať niekomu niečo). Po nich môže nasledovať zámeno *that*, ktoré je však možné vynechať. Sloveso *tell* sa spája s predmetom (napr. mne, nám, Jánovi, môjmu priateľovi atď.):

'I sell paintings.' → She **told me/said (that)** she **sold** paintings. /

„Predávam obrazy.“ → Povedala mi / Povedala mi, že predáva obrazy.

V nepriamej reči dochádza ku zmenám:

- časov:

Priama reč (Direct Speech)	→	Nepriama reč (Reported Speech)
Present Simple <i>Ann: 'I paint picture.'</i>	→	Past Simple <i>Ann said (that) she painted.</i>
Present Continuous <i>Ann: 'I'm painting picture.'</i>	→	Past Continuous <i>Ann said (that) she was painting a picture.</i>
Present Perfect <i>Ann: 'I have painted two pictures.'</i>	→	Past Perfect <i>Ann said (that) she had painting two pictures.</i>
Past Simple <i>Ann: 'I didn't paint before.'</i>	→	Past Perfect <i>Ann said (that) she hadn't painted two pictures.</i>
can/can't <i>Ann: 'I can't paint.'</i>	→	could/couldn't <i>Ann said (that) she could paint.</i>
will/won't <i>Ann: 'I won't paint anymore.'</i>	→	would/wouldn't <i>Ann said (that) she wouldn't paint anymore.</i>
am/is/are going to <i>Ann: 'I am going to paint.'</i>	→	was/were going to <i>Ann said (that) she was going to paint.</i>

- príslovkových určení času a miesta:

now → *at that time/then today* → *that day*

yesterday → *the day before*

two hours ago → *two hours earlier/before tomorrow* → *the following day*

here → *there*

- zámien ukazovacích, osobných a prívlastňovacích (v závislosti na kontexte):

this/these → *that/those I/we* → *he/she/they me/us* → *him/her/them my* → *his/her*

our → *their*

The passive

Trpný rod (the passive) používame vtedy, keď je samotný dej dôležitejší ako jeho pôvodca. Pokiaľ chceme doplniť informácie o pôvodcovi deja, použijeme predložku **by**.

Trpný rod tvoríme pomocou správneho tvaru slovesa be a prídavia minulého významového slovesa:

*This shopping mall **is visited by** about 50,000 people every day. / Toto nákupné centrum je každý deň navštevované asi 50 000 ľuďmi.*

*How many languages **are spoken** in the USA? / Koľkými jazykmi sa hovorí v USA?*

Present Simple	<p>Tea is grown in India. Čaj je pestovaný v Indii.</p> <p>Cars are not repaired here. Autá sa tu neopravujú.</p> <p>Where are the tickets sold? Kde sa predávajú lístky?</p>
Past Simple	<p>I was offered a job. Bola mi ponúknutá práca.</p> <p>These tablets were not produced in China. Tieto tabletky neboli vyrobené v Číne.</p> <p>Where was our car made? Kde bolo vyrobené naše auto?</p>
Present Perfect	<p>The house in High Street has been sold. Ten dom na High Street bol už predaný.</p> <p>We have not been informed about the change. O zmene sme neboli informovaní.</p> <p>Has he been invited to Kerry's wedding? Bol pozvaný na Kerryinu svadbu?</p>
Modal verbs	<p>Conditions must be improved. Podmienky musia byť zlepšené.</p> <p>Parcels can be sent at the post office. Balíky môžu byť posielané na pošte.</p> <p>Do the rooms need to be cleaned every day? Musia byť izby upratované každý deň?</p>

The second conditional

Podmienkové vety 2. typu (second conditional) používame, ak hovoríme o:

- situáciách a dejoch v prítomnosti, ktoré si iba predstavujeme:

***If I were rich, I would live** in a huge house. / Keby som bol bohatý, býval by som v obrovskom dome.*

- nepravdepodobných situáciách a dejoch v budúcnosti:

***If he left** home earlier, he **would never be** late for work. / Keby odišiel z domu skôr, nikdy by neprišiel neskoro do práce.*

Vo vedľajšej vete používame po spojke **if** minulý čas jednoduchý a v hlavnej vete popisujúcej dôsledok modálne sloveso **would/wouldn't**.

Ak je veta vedľajšia so spojkou **if** na začiatku súvetia, je oddelená čiarkou.

If + minulý čas jednoduchý
(podmienka)

*If Sue **knew** Italian,
Keby Sue vedela po taliansky*

would/wouldn't + infinitív
(dôsledok)

*Sue **would apply** for this job
Sue by sa o tú prácu uchádzala,*

would/wouldn't + infinitív
(dôsledok)

*she'd **apply** for this job.
o tú prácu by sa uchádzala.*

if + minulý čas jednoduchý
(podmienka)

***if** she **knew** Italian.
keby vedela po taliansky.*

V podmienkových vetách 2. typu používame *was* alebo *were* po zámenách *I, he, she* a *it*. Vo formálnejších situáciách je viac vhodné *were*.

Nezabudnite používať *were* vo frázei *If I were you*:

***If I were you**, I would tell him the truth. / Byť tebou, povedal by som mu pravdu.*